

MEMORIILE UNOR OFİTERI SUPERIORI ROMANI PRIVIND OPERAȚIUNILE INSUREȚIONALE DE PE VALEA PRAHOVEI ÎN ZILELE DE 23—31 AUGUST 1944

de EUGEN STĂNESCU

Organizată și condusă de Partidul Comunist Român, în colaborare cu celelalte forțe revoluționare și democratice naționale, insurecția din august 1944 a constituit forma superioară a mișcării de rezistență antifascistă, antihitleristă din România¹.

Planul insurecțional general, inițiat și conceput de Partidul Comunist Român, a acordat o atenție deosebită zonei petrolifere a Văii Prahovei, unde existau puternice tradiții revoluționare și unde starea de spirit antifascistă se manifesta cu mai multă pregnanță.

Această zonă industrială constituia un obiectiv de prim ordin și de aceea a stat în atenția Partidului Comunist Român, din următoarele considerente:

a) Comandamentul german masase aici forțe redutabile, formate din unități militare cu un efectiv de circa 27 000 oameni, dotate cu armament și mijloace moderne de luptă (artilerie grea, autovehicule, tancuri, aviație, trenuri militare etc.), reprezentând grosul forțelor inamice din țară, care trebuiau înlăturate pentru a asigura salvarea acestei zone industriale.

b) Zona petroliferă din Valea Prahovei reprezenta ea însăși o importantă zonă industrială, de înalt profil tehnic.

c) Această zonă constituia sursa de aprovizionare cu carburanți pentru toate unitățile motorizate, mecanizate și de aviație din acest război (care abia acum începea), împotriva armatelor fasciste și din acest motiv era necesar ca ea să fie menținută în stare de permanentă productivitate.

d) Produsele acestei zone trebuiau considerate de valoare deosebită în viitor, constituind un element de importanță majoră în refacerea economică a țării.

Efectivul total al armatei române din această zonă, în momentul începerii insurecției, însuma un număr de circa 23 000 militari — cea mai mare parte recruți și neinstruiți, conducerea lor revenind Corpului 5 teritorial cu sediul la Breaza².

Inferioritatea numerică, în pregătirea și dotarea tehnico-materială a unităților române, a fost puternic compensată de zdrobitoarea lor superioritate morală și de sprijinul deosebit pe care aveau să-l primească din partea formațiunilor de luptă patriotice și a populației din localitățile prahovene³.

¹ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, în *Congresul al XI-lea al P.C.R.*, Editura politică, București, 1975, p. 635.

² Românii aveau inițial în zonă : o singură unitate de șase batalioane, detașamentul 18 pază al zonei petrolifere, batalionul de recruți și batalioane de marș ale regimentelor aflate pe frontul Moldovei, staționate în garnizoanele de reședință, trei regimente de cavalerie și anume : Regimentul 3 Călărași, Regimentul 9 Călărași, Regimentul 10 Roșiori, care suferiseră pe frontul Moldovei pierderi de peste 50%⁰ efectiv și material, fiind scoase din luptă ; brigada a 4-a artilerie antiaeriană cu unitățile dislocate în zonă în punctele industriale de pe Valea Prahovei (Toma Zolter, *Aspecte din organizarea și desfășurarea insurecției din August 1944 în Valea Prahovei*, în „Prahova — trepte în istorie”, Ploiești, 1971, p. 2.

³ Ion St. Baicu, *Contribuții de istorie locală privind desfășurarea insurecției din August 1944*, în „Anale de istorie”, nr. 4, 1974, p. 110.

Pe baza planului elaborat de Partidul Comunist Român, în primăvara și vara anului 1944 au fost create formațiuni patriotice sub conducerea comuniștilor la rafinăriile: „Astra Română“, „Româno-Americană“, „Steaua Română“, „Vega“ și în alte întreprinderi prahovene, au fost stabilite puncte de sprijin la sate și mai ales în localitățile situate în apropierea căilor de comunicație. Numărul formațiunilor patriotice și al muncitorilor înrolați a crescut mai ales în timpul desfășurării insurecției în județul Prahova. Formațiunile de luptă patriotice, detașamente înarmate ale clasei muncitoare, au fost investite cu misiuni de mare importanță, de a smulge întreprinderile petroliere din mâinile hitleriștilor, de a le apăra și menține în stăpînire, de a respinge împreună cu trupele române atacurile organizate împotriva orașelor Ploiești și Cîmpina, de a participa la operațiunile militare de înlăturare a trupelor germane din zona petroliferă.

Planul insurecțional elaborat de Partidul Comunist Român pentru Valea Prahovei, întocmit la începutul lunii iunie 1944, cuprindea următoarele obiective din punct de vedere strategic și tactic:

A. Din punct de vedere strategic:

— Paza și apărarea rafinăriilor și instituțiilor petroliere și asigurarea funcționării lor.

— Paza depozitelor de carburanți și muniții din zonă.

— Împiedicarea trecerii spre București a trupelor germane din Ploiești.

— Bararea direcțiilor Ploiești-Mizil pentru a împiedica pătrunderea în zona Ploiești a trupelor germane din zona Buzău.

— Bararea Văii Prahovei, atât la sud de Băicoi, cît și la nord în zona Predeal-Timiș și în zona Valea Teleajenului pentru a întîmpina orice acțiune a trupelor germane.

— Gruparea trupelor operative române, în vederea atacării centrelor de rezistență germană.

— Colaborarea cu muncitorii din zonă, care lucrau în rafinării și schelele petrolifere, înarmarea muncitorilor care urmau să lupte alături de unitățile militare sau izolat contra trupelor germane⁵.

B. Din punct de vedere tactic:

— Acțiuni rapide în vederea lichidării tuturor punctelor răslețe ocupate de germani: prima fază: — lichidarea grupărilor germane din Moreni, Cîmpina și Tirgoșorul Nou; — a doua fază: — atacarea grupărilor germane din gara și pădurea Buda, Scăieni, pădurea Păulești, Bucov, Corlătești⁶.

— Supravegherea continuă a trupelor germane din zonă, precum și a celor care veneau sau plecau din zonă.

— Contactul permanent cu cei ce pregăteau acțiunea din București, cu reprezentanții P.C.R., cu marii comandanți de unități.

În același timp, trupele germane hitleriste din zonă urmăreau să realizeze:

a) protecția retragerii spre nord, pe Valea Prahovei, a întregului efectiv ce-l aveau în țara noastră, care să organizeze o nouă apărare în Carpații meridionali, împreună cu alte trupe, ce urmau să vină din Ungaria, pe la nord de Brașov și valea Mureșului;

b) să mențină stăpînirea pe timp nelimitat asupra zonei petrolifere, rezistînd oricăror atacuri ce s-ar fi putut da asupra lor de la sud spre nord, în ideea că stăpînirea zonei ar asigura și exploatarea petrolului, atît de necesar trupelor germane. Numai în cazul unui atac prea puternic, unitățile germane ar fi avut dezlăgarea de a se retrage metodic spre nord, după ce ar fi distrus în întregime obiectivele industriale din zona petroliferă⁷.

Insurecția a început în noaptea de 23 spre 24 august 1944 cînd a fost difuzată prin radio Proclamația regelui Mihai I, în care se spunea: „Români! Poporul nostru înțelege să fie singur stăpîn pe soarta sa. Oricine s-ar împotrivi hotărîrii noastre liber luate și care nu atinge drepturile nimănui, este un dușman al neamului nostru. Ordon armatei și chem poporul să lupte prin orice mijloace și cu orice sacrificii împotriva lui...”⁸, iar în final se precizau următoarele: „Români!

⁴ Ibidem.

⁵ Toma Zotter, op. cit., p 183.

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

⁸ Muzeul de istorie și arheologie al județului Prahova, Fond I.C., colonel Spidron Opreșcu, „Memorii“.

De curajul cu care ne vom apăra cu armele în mână independența împotriva oricărui atentat la dreptul nostru de a ne hotărî singuri soarta depinde viitorul țării noastre. Cu deplină încredere în viitorul neamului românesc să pășim hotărît pe drumul înfăptuirii României de mâine, a unei Românie libere, puternice și fericite”⁹. În aceeași noapte, muncitorii înarmați sub conducerea comunistilor și subunități ale armatei române au trecut la dezarmarea și alungarea gărzilor hitleriste, preluând paza și asigurând securitatea întreprinderilor petroliere. S-a remarcat în această acțiune contribuția muncitorilor de la uzinele „Vega”, „Româno-Americană”, „Astra Română” și „Steaua Română”, care au reușit să asigure singuri securitatea uzinelor; înarmându-se cu armamentul capturat de la nemți, ei au reușit să respingă orice încercare a acestora de a recupa uzinele.

Astfel că, în ziua de 24 august 1944, orele 4,30 colonelul Spiridon Oprescu, comandantul Garnizoanei Ploiești, a reușit să raporteze Statului major al Corpului 5 teritorial Prahova faptul că misiunea a fost îndeplinită. „Totul s-a realizat în ordine fără mari opunerii din partea hitleriștilor, care au fost surprinși în somn”¹⁰, arăta colonelul Spiridon Oprescu, menționând că: la întreprinderile petroliere, gărzile române au fost ajutate de muncitorii patrioți care au adus un aport deosebit, în special la rafinăria «Unirea» și rafinăria «Vega», unde hitleriștii au opus rezistență mare...”¹¹. „Rolul acestor formațiuni a sporit simțitor spre dimineața zilei de 24 august, când nemții au încercat să ocupe orașul Ploiești. Gărzile patriotice au dat un serios ajutor unităților militare în stăvilirea asalturilor pornite de nemți dinspre pădurile apropiate de Ploiești, unde aceștia își aveau grosul trupelor”¹². Arăta generalul maior în rezervă Toma Zotter, subliniind totodată că „aportul acestor luptători, pe care i-am simțit încă din primele clipe ale insurecției alături de armată, constitui o nouă pagină de eroism, pentru tradițiile ei glorioase”¹³.

În dimineața zilei de 24 august toate întreprinderile industriale din zona petroliferă fiind sub paza unităților noastre militare sau a formațiunilor de luptă patriotice, forțele insurecționale au trecut la lichidarea punctelor de rezistență hitleriste din orașul Ploiești și împrejurimi. În această zi, ostașii bateriei 262 proiectoare de lângă Bucov, sprijiniți de un grup de tineri înarmați din localitate, au dezarmat și capturat o subunitate hitleristă. De asemenea, muncitorii sondori de la schela petroliferă Boldești au asigurat paza instalațiilor, constituind patrula pe sectoare, au împiedicat aprovizionarea hitleriștilor cu benzină, energie electrică și apă, iar un grup de muncitori de la această schelă a organizat un puternic front de apărare la intersecția șoselei Ploiești-Văleni cu șoseaua comunală Lipănești, alte grupe de muncitori au dezlănțuit atacuri împotriva bateriei antiaeriene germane din halta C.F.R. Boldești.

În noaptea de 24 spre 25 august militarii români din flotile de vânătoare, împreună cu 30 de muncitori și țărani înarmați din Trâmborul Nou, au atacat aerodromul din localitate, aflat sub controlul hitleriștilor. Lupte înverșunate au avut loc în 26 august împotriva trupelor germane, care au încercat să ocupe orașul Ploiești, atacând din direcția Crîngul lui Bot-Trâmborul Nou, și apoi dinspre Bărcănești și Brazi¹⁴. În această zi, trupele române au apărut toate ieșirile și intrările în Ploiești, organizând un contraatac fulgerător care a surprins și a respins inamicul. Având pierderi serioase, acesta s-a retras spre nord, trecînd la defensivă și la unele acțiuni ușoare de apărare¹⁵.

În aceeași zi s-au dus lupte puternice în zona Moreni, care s-au terminat în favoarea forțelor noastre, reușind să fie cucerite dealul Singeris, plaiul Nisipoasa, Pleasa, Tuicani și luîndu-se de la inamic peste 750 prizonieri și mult material de război, printre care și două baterii complete de 88 mm, în perfectă stare, cu

⁹ Ibidem.

¹⁰ Ibidem.

¹¹ Ibidem.

¹² Toma Zotter, *Memorii de război — Fragment de epopee*, Edit. Militară, București, 1966, p. 50.

¹³ Ibidem, p. 51.

¹⁴ Muzeul de istorie și arheologie a județului Prahova, Fond I.C., colonel Spiridon Oprescu „Memorii”.

¹⁵ Muzeul de istorie și arheologie al județului Prahova, Fond I.C., general maior în rezervă Toma Zotter „Aspecte din organizarea și desfășurarea insurecției din august 1944 în Valea Prahovei, în „Prahova — Trepte de istorie”, p. 185.

depozitele respective de muniții¹⁶. În orașele Azuga și Bușteni au fost luați prizonieri peste 300 militari germani, iar în localitățile Breaza, Posada, Scăieni, Aricești-Rahtivani, Nedelea, Zamfira, Chițorani, Plopeni, Corlătești și Drăgănești au avut loc lupte, fiind dezarmați peste 1 000 de hitleriști și capturate garnituri de trenuri care transportau tancuri și materiale de război¹⁷.

La sfârșitul zilei de 26 august — declara colonelul Nicolae Zăgănescu — minimum $\frac{2}{3}$ din mijloacele inamicului aflate în zona operativă a Regimentului 9 artilerie antiaeriană¹⁸ (pe care l-a comandat) sînt lichidate și capturate, datorită tenacității și repeziciunii cu care s-au manevrat mijloacele proprii, inamicul fiind iremediabil dislocat din această zonă, silit să-și retragă forțele înspre Păulești, slăbindu-i controlul asupra comunicației principale și favorizînd legătura tactică între unitățile Diviziei a 18-a Pază, aflate la nord-est și sud-vest de șoseaua Ploiești-Breaza¹⁹. În cursul aceleiași zile, la ora 12,15 s-a primit ordinul telefonic nr. 23.586 al Corpului 5 Artilerie teritorială către Divizia 18 pază, prin care toți ostașii germani să fie dezarmați, iar autovehiculele, armamentul și materialul să fie capturat²⁰. Zilele de 27 și 28 august au constat în operațiunile de curățire în zona Cîmpina, dealul Pițigoaia, Broaștele, Cornu, pentru zdrobirea numeroaselor baterii germane de artilerie antiaeriană, care existau în spatele trupelor române. Aici au operat Regimentul 10 Roșiori și unitățile Regimentului 9 artilerie antiaeriană, care în aceste două zile au reușit să lichideze și să curețe întreaga zonă afectată, capturînd tot materialul de artilerie și numeroși prizonieri germani.

În dimineața zilei de 27 august 1944 este capturată întreaga secție germană de la Cornu, reușind să se stabilească legătura cu Comandamentul Corpului 5 teritorial pe șoseaua Cîmpina-Breaza, sînt scoase apoi din luptă și alte secții germane ca: Broaștele²¹, Slobozia (Cîmpina)²², Țintea, Florești, Tufeni, capturîndu-se și materialul de luptă respectiv în această zi.

Comunicația principală Cîmpina-Ploiești, este despresurată pînă la înălțimea satului Urleta, unde o baterie germană foarte grea, de 1/156, continuă să reziste, provocînd grele pierderi unităților în subordine din zona Cîmpina. Urmărind cu tenacitate scoaterea din luptă a acestei baterii, prin operațiuni de infanterie, amplasarea unei secții de 88 mm (capturată la Moreni) în vecinătatea acestei poziții inamice și împingerea în apropierea ei de piese automate, precum și acțiunea concentrată a tuturor mijloacelor din zonă au dus la capturarea acestei poziții în ziua de 28 august 1944²³.

În ziua de 28 august, activitatea principală de luptă a trupelor germane s-a localizat în regiunea de la sud de Băicoi și pădurea Țigăneasa-Malu Roșu-pădurile Filipescu-Păulești, trupele noastre reușind în scurt timp să curețe complet de hitleriști gara Băicoi și instalațiile petrolifere din jur și să intercepteze căile de comunicație din acest sector — fapt ce a avut importante repercusiuni asupra desfășurării ulterioare a luptelor.

¹⁶ Toma Zotter, *Fragment de epopee*, p. 6—65.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ Muzeul de istorie și arheologie al jud. Prahova, Fond I.C., „Regimentul 9 A. A.” „Jurnal de marș și operațiuni”, vol. V, f. 28.

¹⁹ Zona operativă a Regimentului 9 artilerie antiaeriană cuprindea localitățile Cîmpina, Florești, Băicoi, Țintea, Moreni.

²⁰ Muzeul de istorie și arheologie al jud. Prahova, Zăgănescu Nicolae colonel, „Acțiunea regimentului 9 artilerie antiaeriană în insurecția armată de la 23 august 1944 pe Valea Prahovei”, fila 15.

²¹ *Ibidem*.

²² Într-o notă a Chesturii de Poliție Ploiești, adresată Inspectoratului regional de poliție București — din 27 august 1944, se raporta că în urma acțiunii întreprinse de garnizoana Cîmpina pentru a captura bateriile germane intercalate împrejurul acestui oraș, după o luptă de 1,45 ore, s-a ajuns la capturarea unei secții antitanc germane, din punctul Slobozia, cu această ocazie luîndu-se 61 prizonieri, dintre care 3 ofițeri, 12 subofițeri, iar la alt post de artilerie antiaeriană din punctul Broaște, din cauza tragerii de artilerie, ostașii germani au fugit lăsînd postul. (Arh. St. București, Fond Inspectoratul regional de poliție București, dos. 161/1944, f. 88).

²³ Muzeul de istorie și arheologie al jud. Prahova, Fond I.C., „Regimentul 9 artilerie antiaeriană”, „Jurnal de marș și operațiuni”, vol. V, 23 august 1944—31 decembrie 1944, f. 21—31.

De asemenea, gruparea de trupe inamice baricadată în pădurea Păhârni-ceasca a fost complet izolată de restul forțelor inamice. În zilele de 29—31 august 1944, s-a trecut la zdrobirea ultimelor rezistențe dușmane pe văile Prahovei și Teleajenului. Sub loviturile precise ale artileriei române s-a dezlănțuit atacul energic asupra trupelor germane din pădurea Păhârni-ceasca, în ziua de 29 august 1944, care a durat aproape 6 ore, astfel, încît gruparea hitleristă de aici fusese definitiv înfrîntă. Tot în această zi au fost create condițiile și pentru lichidarea forțelor germane de la Crîngul lui Bot — în general de la vest de Ploiești.

Ziua de 30 august a fost hotărîtoare în luptele din Valea Prahovei. În această zi, Corpul 5 teritorial a îndeplinit în întregime obiectivele tactice prevăzute pentru cea de-a doua fază din planul insurecțional pentru Valea Prahovei. Ordinul de operații nr. 1 din 30.VIII.1944, semnat de Șeful Statului major al Corpului 5 Teritorial Prahova — general Toma Zotter, stabilea d'rectiile de luptă ale trupelor române pentru distrugerea ultimelor rezistențe dușmane.²⁴ Atacurile simultane date asupra a trei obiective puternice au doborât definitiv rezistența germană în zona petroliferă. Astfel, au fost atacate pădurea Buda cu gara și satul Buda, pădurile Crîngul lui Bot și Tîrșorul Nou, ca și orașul Ploiești (pentru a fi despresurat de cercul de foc ce-l încinsese), — toate aceste atacuri fiind încununete de succesul trupelor române²⁵.

Prin despresurarea orașului Ploiești s-a întregit și consolidat dinspre sud, sud-vest și vest încercuirea forțelor germane în pădurile Păulești-Misleanca, unde, în afară de garnizoana inițială a celor 4 000 de inamici, se retrăseseră în panică toți militarii germani învinși în luptele precedente, efectivul trupelor germane din pădure ridicîndu-se la peste 10 000 de oameni.

Prevăzînd atacul trupelor române, care avea să aibă loc în dimineața zilei de 31 august, hitleriștii devansează, atacînd ei prin surprîndere la orele 2,30 între Păulești și gara Găgeni, reușesc să rupă frontul român și prin breșa făcută evadează din pădurea Misleanca spre pădurea Mărgineanca cu jumătate din efectiv, cu intenția de a trece prin pasul Bratocea în Transilvania.

Întreg focul artileriei de cîmp și antiaeriană era concentrat asupra germanilor²⁶, în timp ce muncitorii din pădurea Mărgineanca au făcut un baraj de netrecut lovînd din plin autoblindatele germane, prin cele două tunuri antitanc ce se aflau în uzină.

Puținii militari germani care au încercat să fugă, îndreptîndu-se spre Slănic și o parte spre Văleni, au fost lichidați de elevii Școlii militare de infanterie nr. 1 și de o subunitate din Regimentul 32 Dorobanți de la Văleni.

În luptele decisive din zona Păulești au luat parte, alături de ostașii români din Corpul 5 Teritorial Prahova, de formațiunile de luptă patriotice și alte unități militare române, venite între timp din diverse părți ale țării, și unități ale armatei sovietice, care, sosite de pe frontul din Moldova în ziua de 29 august — în jurul orei 18,30 — au participat alături de militarii români, muncitorii și alți cetățeni patrioți la distrugerea ultimelor poziții hitleriste din raza comunei Valea Călugă-rească și din partea de sud-est a orașului Ploiești.

În după amiaza zilei de 31 august 1944 inamicul era lichidat de pe întreg teritoriul zonei petrolifere.

Referindu-se la aceste operațiuni, comandantul Regimentului 9 artilerie antiaeriană, colonelul Nicolae Zăgănescu, arăta: „Operațiunile contra forțelor germane din zona petroliferă au fost terminate cu un desăvîrșit succes la 31 august 1944. Pierderile minime suferite de acest regiment, într-o situație de vădită inferioritate materială, constituie argumentul îndubitabil și peremptoriu al acțiunilor de luptă întreprinse. Astfel de fapte nu pot fi justificate decît în lumina unor factori

²⁴ Muzeul de istorie și arheologie al jud. Prahova, Fond I.C., Ordin din operații nr. 1 din 30.VIII.1944, în „Jurnalul de marș și operațiuni” al Regimentului 9 A.A., vol. V, p. 51.

²⁵ Ibidem.

²⁶ Focul grupării de ansamblu, constituită din toată artileria antiaeriană, se conjuga, pe baza unui plan special, cu tirul divizioanelor și batalioanelor care sprijineau nemijlocit grupările tactice. Comanda grupării de ansamblu a fost încredințată colonelului Nicolae Zăgănescu, comandantul Regimentului 9 A.A., care, în zona petroliferă, s-a remarcat ca un brav și iscusit comandant.

psihici de înaltă valoare morală, capabili să transfigureze un complex de inferioritate operativă într-o răsunătoare victorie“²⁷.

Luptele dintre 23—24/31 august 1944 în zona Prahovei s-au soldat cu următoarele rezultate:

— industria petrolieră din zonă a rămas intactă, cu întreaga capacitate de producție, fără distrugerii sau pierderi;

— comunicația strategică Ploiești-Brașov a fost eliberată și redată circulației;

— au fost capturați peste 9 000 de prizonieri germani, între care 4 generali, peste 1 300 de autocamioane, trenuri cu armament și 260 de tunuri.

Pierderile armatei germane în această zonă s-au soldat cu: 1 500 de morți și 2 300 răniți.

Calmul și dirzenia manifestate în zilele insurecției de unitățile militare și formațiunile de luptă patriotice, de clasa muncitoare au inspirat încredere și celorlalte categorii de cetățeni, care au dat un real sprijin operațiunilor de dezarmare și înlăturarea trupelor hitleriste din zona petroliferă a Prahovei.

Insurecția din august 1944 a constituit astfel o strălucită încununare a luptelor îndelungate purtate de oamenii muncii din România, de forțele progresiste ale societății, în frunte cu P.C.R., împotriva fascismului și a războiului, a dominației imperialismului, pentru eliberarea socială și națională²⁸.

Înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944 — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — „a marcat începutul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, care a dus la cucerirea adevăratei independențe a patriei, la transformarea revoluționară, socialistă a României“³⁰.

LES MÉMOIRES DE CERTAINS OFFICIERS SUPÉRIEURS ROUMAINS CONCERNANT LES OPÉRATIONS INSURRECTIONNELLES DANS LA VALLÉE DE LA RIVIÈRE DE PRAHOVA ENTRE 23—31 AOÛT 1944

R é s u m é

Cet ouvrage met en évidence certains aspects du déploiement de la révolution de libération sociale et nationale dans la Vallée de la rivière de Prahova, entre le 23—31 Août 1944.

On met en relief notamment l'action de coopération entre les unités militaires de l'armée roumaine et les formations combattantes patriotiques, réalisée pour la libération de la ville de Ploiești et de toute la zone.

L'ouvrage se rapporte aux opérations militaires du Régiment 9 AA, commandé par le colonel Nicolae Zăgănescu, déployées dans la zone, qui ont contribué à la défaite des troupes fascistes.

L'héroïsme, la témérité et le calme manifestés les jours de l'insurrection par les unités militaires et les formations combattantes patriotiques, par la classe ouvrière, ont inspiré la confiance à d'autres catégories de citoyens qui ont offert un réel appui aux opérations de désarmement et pour l'éloignement des troupes fascistes de la zone pétrolière de Prahova.

²⁷ Muzeul de istorie și arheologie al jud. Prahova, Fond I.C. „Regimentul 9 A.A. — jurnal de mars și operațiuni“, vol. V f. 59.

²⁸ Toma Zotter, „Aspecte din organizarea și desfășurarea insurecției din august 1944 în Valea Prahovei“. „Prahova — trepte de istorie“, Ploiești, 1971, p. 182.

²⁹ *Cronica participării armatei române la războiul antihitlerist*, Edit. Militară, București, 1971, p. 40.

³⁰ Nicolae Ceaușescu, *Cuvîntare la adunarea festivă din Capitală organizată cu prilejul împlinirii a 35 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă*, Edit. politică, București, 1979, p. 7.